

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	14.00
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.00
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

Az erkölcsi züllés pártfogói.

Sándor László budapesti rendőrkapitány a napokban rendeletet adott ki a vallást, erkölcsöt, szemérmert sértő képes levelezőlapok ellen. Azt mondja ezekről a fővárosi dohánytözsdekben és egyéb sajtótermékeket árusító üzletekben hemzsegő kis piszkokorról, hogy különösen a harc-térre menő, vagy onnan érkező katonák, továbbá a serdülő ifjuság fogékony lelkére hatnak mételyzően.

Aki nem mint alvajáró megy végig Budapest utcáin (és Szabadkán is!) az tudja, hogy a főkapitánynak nagyon igaza van. S aki annyit konyit a pszichológiához, mint a tyúk az ábécéhez, az azzal is tisztában van, hogy az ember legdurvább érzéki ösztöneire utazó képeslap-üzlet tényleg a főkapitány által megnevezett emberek és emberkék lelkében ront legtöbbet. Éppen ezért természetes, hogy minden tisztességes ember örül ennek a főkapitányi rendeletnek.

Am éppen ezért aztán az is természetes, sőt nagyon természetes, hogy Népszavának nem tetszik ez a rendelet. Igaz, ő is kénytelen konstatálni, hogy „nagyon sok izléstelenséget produkálnak a képes levelezőlapokkal“, de — ő tudja miért — mégis haragszik azért a rendeletére a főkapitányra és gunyosan csodálkozik, hogy a főkapitány nagy elfogultsága mellett ráér ilyen hiábavaló dolgokkal is foglalkozni.

Értjük, értjük. Ezek közül az ocsmány kis lapok közül nem egy a Népszava Continuai fészkeből repül világgá. Szóval: üzlet — üzlet. A Népszava úgy véli, hogy itt a „művészet“ forog veszedelemben, mert a „klerikálisoknak és papszamaraknak sok minden nem tetszik“.

Nagyon sajnáljuk, de kénytelenek vagyunk megsugni a zocialisták ujságjának, hogy

a klerikálisokon és papszamarakon kívül még egészségtelgője van a tisztességes és az erkölccsel törődő embereknek, kiknek cseppet sem tetszenek a Népszava által védelmezett „művészi reprodukciók“; mivelhogy a papszamarak és a népszamara között iszonyu ür távong.

Befejezésül még csak ennyit: 1. megtisztelő ránk, klerikálisokra nézve az, hogy a Népszava, ha az erkölcsi piszok ellenségeit keresi, mindig ránk talál,

2. ha egy-egy közrendészeti

intézkedés ezt az erkölcsi piszkot üldözi, mindig szemben találja magát a Népszavával;

3. a kulturát, haladást, közegészségügyet folyton emlegető szociáldemokrata ujság rögtön felborzolja a szőrét, amint a legpiszkosabb lélek és erkölcsrontásnak a magyar szociáldemokráciával egy vízen evező üzletét veszedelem fenyegeti. Hát ennek az ujságnak igazán csak erkölcsi-leg züllött emberek kellene a demokrata táborba?

Feministák Egyesülete Szabadkán.

— Kezdődik a szervezkedés. —

(Saját tudósításunk.) A háboruban özvegyen és árván maradt nők akit a hadiérdek és a társadalmi munka gyárba, műhelybe, hivatalba hív, nemcsak a munka kellő teljesítésében, hanem az ezzel méltán velejáró társadalmi és politikai jogokban is egyenértékű akar lenni a férfival, akinek helyét betölti.

Bár több mint valószínű, hogy a nőknek bizonyos köre, cenzusok közé szorított kis százáleka, már most a választójog kiterjesztésével is szavazati joghoz jut, bizonyos, hogy a felső iskolák kapuit fokozatosan mind megnyitják a tudományos pályákra siető tehetséges nők előtt, mégis bizonyos, hogy a jogok kiosztásánál sokkal mostohábban részesülnek

az adományokban, ha ölbetett kezekkel várják azokat, mint ha a kiosztáshoz maguk építenek rendszert, maguk mutatnak garanciát. E soroknak nem célja ismertetni a nőkérdést, és a női jogok fontosságát úgy a társadalomra, mint magára a női nemre, hanem csupán visszhangot keresnek a gondolkodó nők részéről, akiket tömörülésre vonni óhajtanak.

Szabadkán megalakul mostanában a Feministák Egyesülete, még pedig komoly vezetés alatt. Krausz Lenke buzdón faradozik a szabadkai nők érdekében; aki azt akarja, hogy a nő munkáját is a férfiakéval egyformán elismerjék a társadalomban, csatlakozzék hozzája.

A szabadkai üzletvezetőség tilkos szerződése.

Magyarországon talán az állami tőke az, mely legjobban kiszorolja a munkásait. Legalább is erre kell következtetnünk az alábbi esetből.

A szabadkai máv. üzletvezetőség eddig arról volt híres, hogy nehéz oda bejutni alkal azottanak. Ézentul azonban — hisszük, — veszíteni fog megközelíthetlenségéből. A nemrégiben fölvettek az üzletvezetőség egyik osztályához alkalmazottul egy női munkaeót. Fölvétele után körülbelül két hétre kirukkolt az üzletvezetőség és kellemes meg epetésekkel szolgált alkalmazottjának. Szigorú feltételek ezek, — bős, zsarnoki kezek szabta határvonalak.

Tudtul adták az alkalmazottnak, hogy napi 2-50 korona fizetést kap. Betegnek nem szabad lennie, mertapidiját nem kapja. Ha csak egy napra is megbetegszik,

ujból kezdjük a játékot, — mondta az üvé — elülről kezdjük számítani a végleges alkalmaztatáshoz szükséges három év számitását.

Ezen kívül kikötötte magának az azonnali elbocsátás „jogát“. Itt megállunk egy szóra és kérdjük Raner Odón üzletvezető urat, vajjon eselédjének hány heti felmondása van. Ha ezt tudja, miért engedi üzletvezetősége alatt, hogy ily törvényellenes feltételekkel zsarolják ki a szellemi munkaeót.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

A szabadkai helyettes tanítónők segítése.

Leirat érkezett a belügyminiszter-től Szabadka város törvényhatóságához és felhívja a várost, hogy az élelmezés biztosításában segítse a helyettes tanítónőket. A dolog története az, hogy a katonai szolgálát alól történt felmentések reviziója alkalmából ismét számos néptanító vonul be katonai szolgálatra, akiknek pótlására gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek megfelelő intézkedéseket kell tennie, nehogy az iskolák tanerők nélkül maradjanak. Azonkívül a kultuszminiszter felkérte Ugron Gábor belügyminisztert, hogy a törvényhatóságok útján legyen segítségére a helyettes tanerők megszervezésében. Ennek az a legnagyobb akadály, hogy a többnyire fiatal nők-ből álló helyettes tanítók a legszerényebb viszonyok között is rendkívül súlyos küzdelmet vívnak a mostoha megélhetési viszonyokkal és emiatt egymásután mondanak le és elhagyják állásukat. A belügyminiszter most ezért hívja fel a törvényhatóságokat a tanítónők segélyezésére. Ugy tudjuk, Szabadkán is vannak ilyen helyettes tanítónők, mert itt is több tanító vonult be. Ezek a helyettesek többnyire a bevonultak fizetéséből kapnak egy csekély részt.

Ebből a részből pedig megélni nem lehet, mikor az egész fizetés sem nagy.

A favágók

rakonzátlankodásai.

Szabadkán régóta általános a panasz a favágók és fafűrészelők ellen. A munkabérek emelkedésénél nem elégedtek meg azzal az árral, amit tisztességes haszonnak nevez az általános felfogás, hanem állandóan olyan magas összegeket követelnek a fafűrészelésért és felvágásért, amely egyenesen zsarolás számba megy. Nehogy a város lakossága a közeledő tél alkalmával ismét ki legyen téve a favágók tulzott követeléseinek, szükséges lenne, hogy a favágók munkadíjait maximálják.

Az 5600—914 B. M. számú körendelet intézkedik aziránt, hogy a megállapított munkadíjak be nem tartóit elítélhessék. Pécselt például egy öt fa felfűrészeléséért 5 koronát enged felszámítani a városi tanács. Nálunk próbáljuk meg.

A „Délvidék” legújabb telefonhírei.

Arz a háborúról és a békéről.

Berlin, szept. 27. A *Nazional Zeitung* kiadója előtt Arz vezérkari főnök úgy nyilatkozott, hogy az a fokozott támogatás, melyet a nyugati hatalmak Olaszországnak nyújtanak, bizonyára arra készítik Olaszországot, hogy ismét megkezdje a legnagyobb erőfeszítéseket a Trieszti-ut elfoglalásáért. Azonban itt is, mint az Isonzó mentén szemben találják magukat derék harcosainkkal. A Monte San Gabriele bár bizonyára becses megfigyelő pont — mégis, ha az olaszok kezére kerül, lényegtelen frontkiigazítást vont volna maga után. A békéről — mondotta — nehéz nyilatkozni. O a háborút a becsületes béke kivívásához szükséges eszköznek tekinti.

Amerikai hitel Olaszországnak.

— Wilson a magyarokkal nem akar háborút. —

A *Corriera Della Sera* Wasinghtonból jelenti: Wilson hiteljavaslatot nyújtott be, hogy Olaszországnak hitelt biztosítsanak. Azt azonban, hogy Magyarországnak megüzenje a háborút, visszautasította.

Oroszország nyugtalankodik

Koppenhága, szept. 27. Oroszországban mindjobban és jobban terjednek a nyugtalanító hírek amiatt, hogy Svédország megüzeni a háborút. Az orosz külügyminiszter kijelentette, hogy e hírek teljesen alaptalanok.

Ötezer ember haditörvényszék előtt.

Berlin, szept. 27. A római haditörvényszék most kezdi az első hazaárulási perek tárgyalni. Az eljárás egyelőre körülbelül negyven vádlott ellen folyik, akiket már régebben letartóztattak. A vád ellenük az, hogy hazaáruló szándékkal összeköttetést tartottak fenn idegen államokkal és bűnösök a génuai, turini és milánói zavargások földelésében is. Az egyik fővádlott egy Santoro nevű ember, aki állítólag az olasz tengerészeket bujtogatta forradalmra, a másik pedig az Avanti római levelezője, Mansuetti, akit a forradalmi propagandának a hadseregben való terjesztésével vádolnak. A tárgyalásról a nyilvánosságot teljesen kizárták.

A hazaárulási perek száma egyébként az egész országban napról-napra nő, csak Felső-Olaszországban több mint négyezer embert tartó tartak le hűtlenség gyanúja miatt. Milánóban napok óta tárgyalnak egy másik nagy pert, melynek fővádlottjai Rabezzana, d'Alberto és Oberti szocialista vezérek; a vád itt is lázításra és hazaárulásra szól.

Suchomlinov felesége zokog

Pétervári, szept. 27. Suchomlinov ügyét az esküdtek 7 órán át tárgyalták. Suchomlinov az ítéletet, — mely szerint életfogytiglani börtönbüntetéssel van sújtva — teljesen nyugodtan fogadta. Felesége, akit az esküdtek felmentettek, az ítélet kihirdetésekor zokogott.

Olaszországban ismét zavarognak.

Bécs, szept. 27. Zürichi távirat szerint az olasz harctérről azt jelentik, hogy vasárnap dél óta Milanóval és Torinóval az egész táviró- és vasúti összeköttetés megint szünetel. Azt mondják, hogy ebben a két városban szombaton újra utcai harcok voltak, amely alkalommal sokan meghaltak, illetve megsebesültek.

Az orosz kormány elhatározta a részleges leszerelést.

Stockholm, szept. 27. A Djen jelenti, hogy a kormány elvben elhatározta a részleges leszerelést. A 40—43 éves katonákat hazabocsátják.

A hatóság pazarolja az élelmiszer készletet.

— Budapesti detektívek Szabadkán.
A közélelmezési hivatal munkája. —

Az Országos Közélelmezési Hivatal megbízásából szeptember 5-én Szabadkán több fővárosi detektív járt, akik azért jöttek ide, hogy — az utasítás értelmében — lefoglalják mindazon zsir- és szalonnakészleteket, melyek 60 kilón aluli sertésekkel lettek feldolgozva. A detektívek 4 helyi hentesnél le is foglaltak nagyobb mennyiségű zsir- és szalonnát, melynek elszállításánál oly helytelenül rendelkeztek, hogy a lefoglalt zsir- és szalonna teljesen megromlott. Élelmezési célokra egyáltalán nem használhatók.

Bár már 5 én lefoglalták és tudomással bírtak arról, hogy a zsir- és szalonna elromlik, csak 24-én

intézkedtek az elszállítással. A lefoglalt készleteket a Magyaróvári Lőporgyárnak utalták ki. A lőporgyár azonban nem fogadta el a romlott zsir- és szalonnát.

Az egyik hentes, *Vukov Mihály* táviratban megkereste Hadikot, a Közélelmezési Hivatal elnökét, hogy térítsék meg a neki okozott kárt, mert a készlet rajta kívül álló okokból romlott meg. Hadik választávirata ma érkezett meg, melyben elrendeli, hogy az elromlott anyagot szállítsák el a Zsir- és Olajipar Központnak, a még élvezhető készletet pedig — minden árverés mellőzésével — árusítsák el. Közélelmezési célokra azonban egy gramm sem használható fel.

Háromezer korona értékű elrejtett gabona a tűz martaléka lett.

Tegnap délután két óra 30 perckor nagy tűzbarma verte föl a Bethlen-utca esendes délutáni nyugalmát. *Szivics Kinetin* Alberi 133 szám alatti házának udvarán nyitott tűz mellett lekvárt főztek. A délutáni szellő a pattogó szikrákat a közelben levő ház tetéjére röpítette. A ház tetéje, mely nádból készült hamarosan tüzet fogott. Minden oltási szándék hiábavalónak bizonyult. A tűzjelzés után a városi tűzoltók azonnal megjelentek a színhelyen.

Dacára erőt megfeszítő munkájuknak *Szivics Kinetin* 20 méter hosszú háza teljesen leégett. A tűz innen a 8 ol hosszú és 3 ol széles istállóra terjedt át. Az istálló előtt álló két kocsis szalmát is fölemésztette a megfékezhetetlen tűz. *Szivics* kára 4300 korona.

Tűzoltóink bár minden lehetőt elkövettek, hogy a tüzet lokalizálják, ez nem sikerült nekik, mert a szomszédos ház is, mely *Vukovics* Albert tulajdona volt, hamarosan lángokba borult. Itt leégett egy kukoricagóré 1200 korona értékben. A góréban legalább 40 méter kukorica volt. Leégett továbbá 4 kocsis szalma 200 korona értékben; nagyobb mennyiségű csöves kukorica 4960 korona értékben; az óiban bennégett 10 malac 1200 korona értékben; az istállóban két bika 4000 korona értékben; 11 kereszt csépeletlen zab; 8 métermázs buza és 6 ter árpa a szalmában elrejtve.

Az összes kár 18180 korona, melyből biztosítás révén semmi sem térül meg.

A palicsi közbiztonság.

— Fényes nappal betörnek. Ellopnak mindent. —

(Saját tudósításunk). Szabadka város belterületén is rossz a személy és vagyonbiztonság, de Palicson még ennél is rosszabb fényes nappal betörnek a villákba, melyekben éppen senki sincs otthon és sokszor a szomszédok szemeláttára szednek össze és visznek el mindenfélét. Tegnap *Heiblein* József villanyvasúti főkönyvelő budarjának a szekrényéből fényes nappal 100 koronát elloptak. Vasárnap délután 4—5 óra között pedig *Vermes* Nándor villájában jártak eddig ismeretlen tetések és onnan agyeműt, egy revolvert, meg apróbb dolgokat emeltek el.

Betörtek még a *Karsay* Bertalan-féle villába, ahol özv. Sztantiesnének csomagoltak el sok holmiját.

Mindezek az állapotok, továbbá sok más egyéb, arra indították a palicsi lakosokat, hogy szervezkedjenek a betörők ellen. Összeköttetést kell teremteni a szomszédos villák között, hogy veszély esetén egymást értesíthessék.

Azonkívül sok gyerek jár Palicsról a városba iskolába és a délután járók bizony korom sötétben járnak haza. Hogy a diákok veszély nélkül járhasanak haza délután (már 4 óra után sötétedik hamarosan) és hogy reg-

gel is, téli erős havazás idején könnyebben eljussanak a villamoshoz, intézkedni kell. Most már ugyanis körülbelül éppen kétszer annyi diákfiú és diákleány jár be Szabadkára iskolába, mint tavaly. Ezek érdekében igen jó volna és elengedhetetlen is, a villamos kocsik téli fűtése.

Aki tehát szívén hordja ezeket az ügyeket, az jelenjék meg *vasárnap délután fél 5 órakor a palicsi elemi iskolában*. Azt hisszük, egyetlen palicsi szülő sem lesz, aki gyermekének az érdekében ott ne lenne.

A szerencse fia

Drégely Gábor vigjátéka 4 felv.
Főszereplő:

CSORTOS GYULA

IV. Karoly király

a szent István-napi körmeneten.
Csütörtökön és pénteken látható a

Lifka moziban

Kezdeté d. u. fél 6 és fél 9 órakor.
Ünnepnap 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Beszédek.

(XX.)

(Folytatás.)

Raloghy Ernő dr. beszárja az ülést.

Tiszteit Törvényhatósági Bizottság! A tárgysorozat ekként kimertült. Következik a határozat-hozatal. Méltóztatnak tehát elfogadni, hogy a miniszterelnök urhoz üdvözlő táviratot küldjünk és hogy az elhaogzott beszédeket jegyzőkönyvbe iktassuk. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére fölkérem Volgyi János dr., Milkó Izidor, Kiss Lajos, Medgyánszky Sebő, Sefesics Lajos, Halmi Miklós, Kunszabó Mihály, Komor Géza, Lendvay István, Vujkovic Márk és Hegedüs Benjamin urakat, még pedig 6 án, esütörtökön délelőtt 10 órakor a tanácssteremben. Midőn megköszönöm szíves megjelenésüket, a király és a haza élettelésével az ülést bezárom. (Eljenzés).

A törvényhatósági bizottság küldöttsége a főispán előtt. (Biro Károly dr. beszéde.)

Méltóságos Főispán Ur! Törvényhatósági bizottságunk törvényes funkcióját elvégezte, amikor a röviddel ez előtt megtartott közgyűlésen Méltóságodat a főispáni székbe beiktatta. Hogy a törvényhatósági bizottság ezuttal ismét megjelenik Méltóságod előtt, ennek oka az, hogy szorosabbra akarja fűzni azt a köteleket, amely a törvényhatósági bizottság és a kormány képviselője között természetesen fennáll. Mert a törvényhatósági bizottságnak bizonyára első és legfőbb kötelessége mindazokat a feladatokat megoldani, amelyek a város kulturális és gazdasági fejlődésére vonatkoznak, amelyek a polgárság szellemi és anyagi jólétének előmozdítására vonatkoznak. De ezeknek a feladatoknak az elősegítése, a megoldásnak előbbrevitele a kormányhatalomnak is feltétlenül kötelessége, mert hiszen mi rész vagyunk az egészben, amely egésznek az irányítása és kormányzása a kormány kezébe van letéve.

Egyrészt eme gondolatoktól vezérelve, de másrészt a Méltóságod iránti rokonszenvtől is sarakalva, jelentünk meg Méltóságod előtt, hogy Méltóságod előtt kifejezzük törvényhatóságunknak Méltóságod iránt érzett nagyrabecsülését s egyben arra kérjük, hogy abból a nagy idealizmusból, abból a tettekre kész ambícióból városunk részére is kölcsönözzön egy jelentékeny részt, hogy azok a célok, melyek bennünket lelkesítenek, bennünket városunk fejlődése és haladás felé irányítsanak, Méltóságod támogatásával minél tökéletesebben megvalósíthatók legyenek. Üdvözlöm Méltóságodat a törvényhatósági bizottság nevében.

A főispán a törvényhatósági bizottság küldöttségéhez.

Mélyen Tiszteit Uraim!

— Most, hogy a hivatalos részen az ünnepségeknek teltünk, most már úgy nevezem Önöket: Kedves Uraim!

(Folytatjuk.)

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: Pallas 34.

A jegyző és a polgárőrök harca.

Az adai közigazgatás vezetése kitűnő kezekbe van lerakva. A község jegyzője Aradszky Ulászló, aki már több eset miatt állt törvényszék előtt. Itt azonban sikerült magát kivágnia.

Most ismét szerepelteti magát. A napokban Piller György igazgató-tanítóval és Beslin Danesi sertéskereskedővel az egyik adai korasmában mulatoztak. Itt összekülönböztek Döme Ferenczel, akit Aradszky arenlésoptott.

Erre a polgárőrség lépett közbe. Aradszkyék azonban a polgárőrökkel is kikezdtek. Közülök egyiket Aradszky bottal ütlegelte. Beslin pedig ugyancsak botjával meggyomroztta. A polgárőrök bekiérik őket, hogy jegyzőkönyvet vegyenek fel. Itt a tanuként szereplő Tomunovic Sándort arenlésoptotta Aradszky. Az esetről a polgárőrség jegyzőkönyvet vett fel. Ellenük az eljárás megindult.

NAPI HIREK.

SZIBÉRIÁBÓL...

Országút porában szürke csapat halad. Szomorúan mennek egy-egy el is marad. Cserkesz ör korbáccsal siettetni léptül; Eről vesz izmain s eléri testvérét.

Délece volt a vitéz; rongyban lóg ruhája. A sok délece vitéz nem ismer egymásra. Eggyiknek-másiknak saríja lemarad. Szomorúan váltak hétközi szavakat.

Szürkefalu kriptá sötétlő, mély tilka, Bús magyar vitézek ez eleven-sírja. Előttük kitarul vár, hogy befogadja. Szívük összeszorul, hogy belépnek rajta.

Ifjúságuk, álmuk itt lesz eltemetve, Napsugár hozzájuk néha oson, rajtve. Csak vágyuk maradt meg, más minden elmaradt.

Elhagyva, bilincsben: reménység, akarat. Vágy: ez aranytollú csoda-madár legyen, Száll hegyen-völgyön át s vissza is jó menten. Aszerint, amint rossz, vagy jó hírt hoz ajkán: Gond ül, mosoly derül a vitézek arcán.

Igy kezd őszi napon boróval napsugár. Börtönük ablakán néznek felhők után. Repülő fecskeknek vágyva inogtatnak, Szélvész, holdat nézik s velük izengenek....

BIERMANN MARISKA.

— Baloghy főispán Szabadkán. Ma este érkezik a zombori vonattal Szabadkára Baloghy Ernő dr. főispán hogy a holnap déli előtti közgyűlésen elnököljön.

— Közgyűlés előkészítő ülés. Ma délután dr. Biro Károly elnökletével közgyűlés előkészítő ülés lesz.

— Várady érsek és az Orsz. Kath. Szövetség. Várady Arpád dr. kalocsai érsek az Országos Katholikus Szövetséghez a következő levelet intézte: „Méltányolva azokat a hasznos és fontos szolgálatokat, amelyeket az Országos Katholikus Szövetség eddig is nagy eredménytel végzett és még legelve a feladatokat, amelyek reá a közeljövőben várnak, kérem magamat az Országos Katholikus Szövetség alapító tagjai sorába felvételre. A kettőezer koronát postatakarék útján egyidejűen küldöm. További buzgó munkálkodásukra az Ur Isten bőséges áldását kívánom. Várady érseknek ez az újabb tette ismét élénk bizonyítéka amaz emelkedett felfogásnak, amellyel katolikus társadalmunk mozgalmait kíséri.

— Kitüntetések. Mašek József a 86-osoknál beosztott főhadnagy-nak most adták újból tudtal a legfelső dicső elismerést — a kardok egyidejű adományozásával. A bronz vitézségi érmet kapta újlág az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálatai elismeréséül Klein Ignác nép-

felkelő tizedes a 6-ik honvéd gyalogezredben.

— Mért nem lehet olcsóbb a tej? Folyton pauzuskodnak a szabadkai asszonyok, hogy 1 korona 10 filléren alul nem bírnak tejet kapni a szabadkai piacon. Ott áll a sok tejeskanna a városháza előtt a nyílt piacon, a rendőrök orra előtt, de azért senkinek ad olcsóbban tejet. Olyanok azonban vannak elegenden, akik nem engednek az 1 korona 20 fillérből. Ma is láttuk, hogy egy uriaszony nagyon kétségbeesve panaszkodott, hogy már nem bírja tovább a sok 1 korona 10 fillért fizetni tejért. Rendőrnek szólni nem mer, mert amellett, hogy őt is megbüntetik, bizonyos, hogy másnap és ezután máskor sem kap több tejet a szabadkai piacon semmi pénzért, nemhogy a maximális áron. Mi tudjuk, hogy a polgármester urnak vannak fejős tehenei és a rendőrök közül is többen tartanak szarvasmarhát, — éppen ezért nagyon körjük őket, mint hatóság-embereket, hozassák a szabadkai piacra a tejet és adassák el itt maximális áron. Akinnek esetleg most adják el maximális áron, a város külterületén, azok kaphatnak mástól is tejet, de a város közepén lakók nem.

— „Jó borralat“ két malacért. Ma délelőtti dobszóval adták tudtára mindenkinek a szabadkai piacon, hogy Milánkovics Félixné VII. kör, Viola-utca 252. sz. alatti lakosnak két darab fehérszörű nőstény malaca elveszett. Aki tud rólok és értesíti a kárvallottat, „jó borralat“ kap.

— Bajnoki futballmérkőzések. Vasárnap délután két szabadkai futballesapat tart bajnoki mérkőzést. A szabadkai Sport Egyesület a Szegedi Atlétikai Clubbal Szegeden és a szabadkai Munkás Testdöző Egyesület az aradi Munkás Testdöző Egyesülettel. A két utóbbi csapat felállítását a legjobb erőkből kerül ki. A mérkőzés a Zombori-úti sporttelepen délután fél 5 órakor veszi kezdetét.

— Titkos piac a Kunetz féle ház udvarán. Ma reggel a rendőrség razzitát tartott a piac körüli házakban. A Deák-téri Kunetz-féle ház udvarán 6—7 óra között megjelent Maródi Szász polgári biztos. Itt valóságos titkos piacot fedezett föl. A vásárló közönség épp úgy ellepte az udvart, akár a piac-tereket. Maródiéknak itt sikerült elespnie Sefesics Jakabné, született Szuvajdzsics Mária, ki III. kör 842 szám alatt lakik Sefesicsné derce árusításával foglalkozott. Kilóját 1 korona 20 fillérért árusította. Maródiéknak éppen akkor lé-

pett közbe, amikor Kalmár Istváné Szegedi-szöllők, Mucsi-telep 67. szám alatti lakos vásárolt dercét. A pénz Sefesicsnéval visszaadatta, a dercét pedig lefoglalta. Sefesicsné 5 zsákban, 110 kilogram körülbelül 110 kilogram dercét, 45 kilogram lisztet, 70 kilogram árpát, 7 zsákban, 60 kilogram kukoricát, továbbá 1 drb mérleget, 3 drb kézi dragacsot, 2 kendőt, 2 táskát, 1 karkesarat. Miután Sefesicsné árdrágítást követett el, — mert a derce kilóját 120 koronáért árusította, holott az métermázsnaként 20 korona — ellene az eljárást megindították.

— Szabadkai adományok a postások kórházára. A magyar postaszemélyzet országos postásokórház és ezzel kapcsolatos üdülőtelepek létesítése érdekében Follért Károly posta- és távirat-vezérgazdát a személyzet támogatásával országos akcióit indított, melynek keretében elsősorban az összes hazai pénzintézetek, nagyobb ipari és kereskedelmi vállalatok áldozatkész anyagi támogatására számított. A nemes célhoz a helybeli pénzintézetek és kereskedelmi vállalatok a következő adományokkal járultak hozzá: Hartmann és Connen 1000 K, Délv. Közg.-bank 500, Népbank 300, Takaréks. és Hitelintézet 100, Kőfaragó és márványipar r. t. 100, Bélipar r. t. 100, Villanytelep 100, Keresk. és Iparbank 50, Rothmann Imre bútorgyáros 50, Schorr és Grünwald 40, Altaiános takarékpénztár 20 korona.

— III osztály az összes gyorsvonatokon. A személyszállítás új reformjával kapcsolatban valamennyi gyorsvonattal harmadosztályu kocsikat is fognak járni. (Eszert a Budapestre és vissza való utazás körülbelül 25 koronába, második osztályon 60 és első osztályon 100 koronába kerülne.) Az új árudíjszabás alapja lesz az áruk minősége és forgalmi értéke. A teheráru szállítási díjtételek felméréséből a Máv. bevételének 25 százalékával való emelkedésére számítanak. Az új díjszabás hír szerint már november 1-én lép életbe.

— Elsején kezdődik meg az ingyenes Esperanto-tanfolyam. Október elsején — hétfőn — este nyitja meg a szabadkai esperanto kör második ingyenes esperanto-tanfolyamát a városi zenede épületében levő egyesületi helyiségében. A tanfolyam kezdők számára hétfőn és pénteken este lesz megtartva, míg a haladók a szerdai napon jönnek össze. Mindazok, akik jelentkeztek, 1-én hétfőn este jelenjenek meg a kurzus megnyitására. Jelentkezni egyébként — korlátolt számban — a nevezett napokon az egyesület helyiségében még lehet.

— Névmagyarosítás. A belügy-miniszter Rollberg Lajos kulai illetőségű katymári lakosnak családnevének „Róna“ névre kért átváltoztatását megengedte.

Főszerkesztő: Pinteris Károly igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

ELITE

MOZI

Szerdán és csütörtökn

LOTTE NEUMANN

első fellépte az újszezonban:

Az örök ellenség

Izgalmas művészdrama 5 felv.

És a fényes pótműsor

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és este fél 9 órakor, vasár-és ünnepnap fél 5-től folyt. 8-ig és 9/9-kor.

MENETREND

Budapestről érke.	délután 1:00
	éjjel 6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind.	délelőtt 10:15*
	délután 1:55
	éjjel 12:45
	5:28
Zomborból érke.	délelőtt 10:02*
	éjjel 10:11
Zomborra ind.	éjjel 6:14*
	5:28
Ujvidékről érke.	délelőtt 7:42
	délután 1:21
	éjjel 11:50
Ujvidékre ind.	délután 1:48
	éjjel 6:26*
	4:44
Szegedről érke.	délelőtt 7:42
	délután 12:40
	éjjel 8:07
Szegedre ind.	délelőtt 6:15
	délután 1:30
	éjjel 12:05
Cservenka—Gombosról érke.	éjjel 8:57
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érke.	" 11:05
Zentára ind.	" 4:33
Bajáról érke.	délelőtt 9:02
	éjjel 9:26
Bajára ind.	" 7:00
	" 5:05
Báosalmásról érke.	délelőtt 7:45

A *gal jellettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Ládaszámáláshoz
azonnal felveszünk intelligens fiatalabb nőket és férfiakat.
Bánó és Bröder.

A legjobb és legfőkételesebb

daráló

kis és nagy gazdaságok részére nélkülözhetetlen Kicsérlehető hengerrendszer.

Ára 110 korona.

Azonnal szállítható. Előlegül 10 kor. küldendő. Megrendelhető pontos címre és vasutállomás megjelölésével.

SOHR PÁL

acélárú különlegességek gyári raktára
Somogyoszil.

Viszketegség, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti

„Barnaszir“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Fleisch-félét kérjünk. Próbátégely 1:00, nagy tégely 3 kor. - - cseádi tégely 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: **Deesy Gyula** Szt. Teréz" c. városi gyógyszerárában I. kör' Deák-utca, Kiskápolna mellett

Egy nő ajánkozik

pár száz koronával, október elsejével vendégül

itcésnek

vidékre is.

Ezen minőségben már hesszabb ideig működött. □ Cím a kiadóhivatalban.

Szalámi

csak rudakban 22 és 24 K.-ért kapható:

Bokor Jánosnál

Szeged, Valéria-tér.

Földeladás.

Néhai Freund Sándor mohácsi földbirtokos örökösének utajd. n.át képező a mohácsi aló, közép- és felsőmező dűlőkben fekvő földterületét f. évi október hó 7-án reggel 8 órákor a Korona szállóba nyilvánó ükntes árverés útján el fognak adatni. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad Krausz Zeigmend vállalkozó Mohács n.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour, nemez, bársony- és selyem kalapok vagy választékban megérkeztek utolérhetően olcsó árban, míg a észlet tart. Pátyol, szallag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atalakítások, dísz tészek legolcsóbb árban, ugyazintán szőrmében is a legdivatosabb galérok és muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

A cs. és kir. 23. gyalogezred HADIALBUMA.

Szerkesztette: Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 haretéri kép és rajz, 100 érdekes cikk és vers.

A világháboru első két évében kiuntott és elesett 23. as hősök irásban és képbm megörökítve.

300 autogram uralkodóktól, hadvezérektől és ezredbeliektől. ::

A számos díszes kiállításu csoportképen több mint 3000 ezredbeli arcképe található.

Ára 20 kor. Megrendelhető: Kun József Jenő főhadnagynál, Tábori posta 632.

Egy megbízható

alkalmazottat keres

özv. Halbrohn Sándorné és Fia szállító Kálay Albert-utca Prokes ház. Ugyanott egy h á l ó s z o b a b u t o r kapható.

5 BOROSHORDÓ

eladó a városi tűzoltólaktanyában

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Orlkvenica. Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalékulap 2.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetettek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapirokat (állami cimeteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapirokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsajt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosságu, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó komissionális megbizásokat.

VÉGZI LEGELÖNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá börzei és komissionális megbizásokat.

Aruosztály. Árúsít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányu arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, osóplógógarnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szeoskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.